

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér

BARSA

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.
 Kéziratok vissza nem adtnak.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KERSÉK JÁNOS.

Megjelen vasárnap reggel.
 FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. NOVOTNY ERNŐ.
 FŐMUNKATÁRS: JAROSS FERENC.

A hirdetések, előfizetéseket s a reklamációkat a
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA r. t.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként . . . 4 fillér
 Nyilttéri közlemények garmond
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetők és a velünk
 összeköttetésben levő hird. irodák
 arányában részesülnek.

Pünkösöd napján.

„Mikor pedig Pünkösödnek napja
 eljött volna, valának mindnyájan egy
 akarattal együtt“ — írja az evangé-
 lista.

S az evangélium e meggyőző és
 intő szavai juttatják eszembe a mai
 szétbontott, hogy úgy mondjam, eleme-
 ire széttagolt társadalmi rendszert. Ez-
 redéveknek kellett a végtelenség örök
 sűrjába elmerülni, hogy belássuk az
 evangelista szavai mély igazságát.

Hiába minden fáradság. Meddő
 munkának bizonyult minden titáni tö-
 rekvés, s a pusztába kiáltó szavaként
 hangzott el minden intő szó, mely a
 mai tagozataira szétszortott társadalmi
 rendszert korbácsolta.

Nem akar felébredni évszázados
 álmaiból és tespedéséből a társadalom,
 pedig a mindinkább lángra lobbánós s
 az egyéni önállóság teljes épségben
 fentartása mellett is mind nagyobb
 tért hódít az emberiség gondolkodásá-
 ban, törekvéseiben az eszmék és érzü-
 letek internacionáléja.

És szó sem lehet többé a társadal-
 mi osztályok hermetikussá elzárkózásá-
 ról. A polgárisodás fejlődése, a felvilá-
 gosodás haladása, a vasút és a villam
 sorra ledöntögte a társadalmi chini
 falakat is.

Napkeleti véralkatunknál fogva
 mi magyarok talán minden más nép-
 nél hajlandóbbak vagyunk az extra
 Hungariam végbemenő nagyszerű elvi
 küzdelmeket közömbös nemtörődéssel
 szemlélni.

De mikor látjuk azt, hogy mint
 veri fel hydrafejét nemcsak a vén
 Európában, de túl a Csendes óceánon
 is egy külön osztály, mely mindenütt
 úgy lép fel, mintha a szegények, a
 nyomorultak, az elhagyottak egye-
 dül védője lenne, s minden törekvése
 az alsóbb néposztályok boldogítására
 irányulna.

Ez osztály a nemzetközi szociális-
 ták, melynek vezérei a privilegizált em-
 beriség boldogítók, számítva az embe-
 riség gyöngeségére s a mindinkább
 tért hódító elégtelenségre, nagy han-
 gon hirdetik, hogy oly univerzális
 gyógytápaszra, csodaszerre bírnak sza-
 badalmat világszerte, minek segé-
 lyével a világ összes bajait, betegsé-
 geit meggyógyítani ígérik.

A mit próféták, apostolok, szentek
 és vértanúk évezredek óta hiába ku-
 tattak, — az emberiség boldogságának
 csálhatatlan csodaszerét megtalálták a
 nemzetközi szociális ták, kik oly párat-
 lan vakmerőséggel hirdetik az egyedül
 üdvözítő gazdaságtanukat, hogy a mű-

velten és szegény nép körében köny-
 nyen toboroznak híveket. S miután a
 nemzetközi szocialisták üzik a dema-
 gógia legalsóbb nemét, s miután ők
 apellálnak a legalantasabb szenvedé-
 lyekre, ők — tekintve a tömegek el-
 leni ösztöneit — a legveszedelmesebbek
 minden izgatók között.

Amily mértékben fejlődik a
 technika, amily mértékben lesz gépi-
 esebb a társadalmi organizmus, amily
 mértékben lép előtérbe a közgazdasági
 materialisztikus szellem, oly mérvben
 nyílik több és több tér a szocia-
 lista izgatásra, misem törődve azzal,
 hogy a tudatlan nép a gondolkodás
 nélkül való tömeg brutális állati indu-
 lataira alapított szigorú üzletszerű spe-
 kuláció pedig legalább is kétélű fegyver.

Lelkiismeretlen, veszedelmes me-
 rénylet az alvó oroszánt uszítani föl
 élet-halálharcra azon eszme ellen,
 amellyel szemben egyetlen alapja, oka
 az offenzívának, hogy nem ismeri.

A köznyugalomnak mesterséges
 felháborítása csak a legritkább eset-
 ben szokott az előre megásott meder-
 ben a kitűzött cél felé hőmpölyögni.
 Egyetlen kicsiny szakadás, gátsüppe-
 dés elég arra, hogy téktelen áradata
 kicsapjon a szűk partok közül, s pisz-
 kos hullámaival barátot, ellenséget vá-
 logatás nélkül elsöpörjön.

Az elemekkel nem tanácsos ját-
 szani, főleg azoknak, akiknek legtöbb
 vesztenivalójuk van.

Aggodalommal látjuk, hogy mi-
 nálunk egyre nagyobb mérveket ölt a
 szocialisták izgatása, mellyel szemben
 mi semmit sem cselekszünk, semmi
 hatékony orvosszerről nem gondosko-
 dunk, sőt mintha csak intező köreink
 is azon fáradoznának, hogy egyes nép-
 csoportokat mesterségesen a szocialisták
 taborába tereljék.

Mert minálunk a szocializmus
 nemzetközi járványával szemben ren-
 desen csak kétféle eljárás eszlelhető.

Intezőink egy része a bajt komo-
 lyan letezőnek fumiálja, — az inté-
 zők más része pedig azt hiszi, hogy
 egyszerű karhatalommal s erőszakkal
 a veszedelmet el lehet háritani. Pedig
 mind a két mód csak növeli a veszélyt,
 úgy a közöny, mint az erőszak csak
 táplálja az emberiség kertjének dudva-
 hajtásait.

Erőszakkal el lehet ugyan momen-
 tán fojtani az elégtelenséget, de
 csak annyira, hogy az később annál
 nagyobb vehemenciával törjön elő, s
 mely még az ingadozókat is az izga-
 tók taborába kergeti.

Kíméletlen, durva fellépéssel, mint
 azt a történelem is mutatja, még sehol

célt nem értek, régi és igaz az, hogy
 akció reakciót szül, különösen ott, ahol
 a műveltség még bölcsőkorát éri, s
 hol a krisztusi szeretet még nem töl-
 tötötte be az emberiség szívét.

Egyáltalán ha azt akarjuk, hogy
 a szocializmus lángja ne csapjon fel
 magára, el kell távolítanunk minden
 gyújtóanyagot, s üdvös intézkedése-
 kel kell megelőznünk a katasztrófát.

Törődnünk kell a szegény ember
 helyzetével, érezni bajával, meg kell
 akadályoznunk, hogy egyes foglalko-
 zási körökben a munkások ereje tul-
 ságosan kiaknáztassék; a szocialista
 agitációval szemben te jeszteniünk kell
 az igazi erkölcsi világtefogatást, a ke-
 resztény szeretetet, a krisztusi türel-
 met és megbocsájtást az elvadult ma-
 terialista tanok ellenébe, sikra kell
 szállani az ideális felfogással, fegyver
 ellen csak fegyverrel, eszmék ellen
 csak eszmékkel lehet harcolni.

A szocializmus nemzetközi s a
 hova behatol, elsősorban a hazafiságot
 igyekszik kiölni, mert tudja azt, hogy
 akinek szívében a hazaszeretet örök
 lámpája világol, azt ferde tanokkal
 ideális mezbe bújtatott önös érdekek
 harcossává felavatni nem lehet.

Hogy e kör egészen kiölessék a
 társadalom rétegeből, egy új nemze-
 déket kell nevelni, melynek zsenge
 szívébe apránként kell belecsepegtetni
 a magyar nemzeti állam varázsitalát,
 fogékony lelkébe belenevelni az ön-
 zetlen, a kiirihatalan hazaszeretetet.

Egy nemzedéket, amely nemcsak
 halni, de élni is tudjon a hazaért, egy
 nemzedéket, amely ne csak lelkesül-
 ni, tenni is tudjon a közért, egy nem-
 zedéket, melyet tetteiben ne az öné-
 dek vezessen, s a sanda gyanu legyen
 a rúgó, de az egymás iránti szeretet
 vezessen, egy nemzedéket kell nevelni,
 amelynek fiai az evangelista szavai
 szerint egy akarattal lesznek együtt,
 s amely kor után buzgó imádság epe-
 dez százazrek ajakán.

Azonban egy ily nemzedéket
 sem a társadalom, sem az iskola nem
 nevel. Iy nemzedéket csak a család
 képes nevelni.

Anglia nagyasszonya azt írja: „Ha
 a szocialis kérdést egy napon megold-
 ják, ez a női erénynek lesz köszönhető,
 a szeretetnek, az igazságnak, a bölcső-
 nös megbecsülésnek és a felebaráti
 szeretetnek.“

Amig egy ily nemzedék nem
 lesz a küzdő porondon, addig csak gyó-
 gyitgatjuk a sebeket, de meg nem
 gyógyítjuk soha. Maga a társadalom,
 az egymással való érintkezés, de még
 a családi élet levegője is oly beteg,

hogy még azok is, akik hinni és bízni tudnak, akiknek szívéből a mindennapi élet harca még ki nem őrítte az igaz keresztény bizalom és hit magasatos elveit, még azok is félve lépnek az önző tömkelegbe; s látva a társadalom ezen nyitott sebéit, melyre nincsen sehol se ir, se balzsam, a mindennapi élet gondját, baját, az emberiség egymás iránt mindinkább lánggallobbanó gyűlöletét, s az őserdők rengetegekben bujkáló vadakra emlékeztető kenyérharcot, szinte rettegve meneksznek az örök igazság templomába, hol a Szentírás szavai szerint: mindnyájan egy akarattal vannak együtt.

Legyünk mi is igaz keresztényi hittel és bizalommal a Názárethi iránt, nyissuk ajkunk zsolozsmára, s megtisztulva a multtól s bizalommal eltelve a jövő iránt, zengje ajkunk az igazakkal:

„Jöjj el Szentlélek-Isten!

Áraszd ránk: teljese

Mennyből fényességedet!”

Lévay Sándor.

A modern javító-nevelés

Mint minden téren, azonképpen a javító-nevelés terén is újabb- és újabb, helyesebb és helyesebb eszmék merülnek felszínre.

Iskoláink belső élete, szervezete még mindig tilalomfákkal van tele. A gyermek, gyermekifjú lépten-nyomon beleütközik a „nem szabad“ jeléjébe. Mindenhol csak a nevelő akarata érvényesül, míg ellenben a gyermeké, gyermekifjúé békélyosabban van. A szociális élet már felszabadította a rabszolgaságot, azonban az iskola rabszolgába baltja a tanulót. A gyermek lelke nem tud mindenoldalúan nyilatkozni; érzései, vágyai, ösztönei, képességei, tehetségei,

stb. bennfulladnak a lélek rejtekeiben. A nevelő nincs tisztában a gyermek lelkületével. Innen van az, hogy az iskolából kikerült egyén más irányban halad, mint az iskolában, a kényszer hatása alatt. Csodálkozunk, hogy ez, vagy ama gyermek jól viselkedett az iskolában, az életben pedig ellenkezőjét cselekszi.

Ne feledjük, hogy ez a kényszer, rideg fegyelem, mellyel a gyermek megnyilatkozó vágyait, ösztöneit, stb. elfojtjuk, számos lelki hibának, rendellenességnek eredőjét képezi. Az elfojtott vágyak, ösztönök, stb. nem semmisülnek meg, hanem az öntudatlanban maradnak; oda süllyednek. Amikor szeret tehetik, mint a fa alvó rügyei, előtörnek, különböző fattyuhajtásokat hoznak, melyek többé-kevésbé, vagy egészen eltorzítják az iskolában nevelt koronát, egyéniséget.

Minden vágnak bizonyos diszpozíciója van. Minél jobban azoritják az öntudatlanba, annál kevesebb a kitörése s annál fokozottabb lelki hibára vezethet.

A modern javító-nevelés szakít a régi rabszolgai, kényszer-rendszerrel. Oly teret nyújt a gyermeknek, ahol lelke teljesen szabadon megnyilatkozhatik. Tehát nemcsak a jó, hanem egyuttal a rossz, hibás, rendellenes sajátságok is kerühetnek felszínre. Itt nincs erőszak és kényszer. A gyermek saját hajlama, belátása, izése szerint cselekszik, mely cselekvést folyton nemesítenek. Előtte megengedik, hogy a gyermek rosszat is tegyen, majd később, megnemesült előreiatas, önértet jövateszi a hibát. Tehát nem tiltanak el semmit; a „nem szabad“ jeléje háttérbe van szorítva, mert tudják, hogy minél nagyobb a tilalmasság területe, annál több a lappangó, titkos vagy, mely minduntalan kifelé törekszik.

Míg ellenben a feltalajba, illetve az öntudatba került hiba, rendellenesség a helyes diszpozíciók között megjavul, azok-

hoz alkalmaskodik. Az iskola erre törekszik, hogy az öntudatlanból felszivódó hiba mindentörön a helyes diszpozíció környezében tartózkodjék. Így a nem tiltott dolgok idővel közömböseké válnak, elvesztik érdekességüket; a lappangó hibás vágyak megsemmisülnek. Ezek az iskolák a javító-nevelés terén nagyobb eredményeket érnek el, mint a régi kerékvágástau mosgó iskolák, melyekben a rideg fegyelem, a drákói szigor, a pedagógus szeszélye számos vágyat fojt el a gyermek lelkében.

Ezek az iskolák a hibás vágyak elfojtása révén valóságos gyűjtőfoghatat létesítenek, ahol a kevésbé rossz, a hibás diszpozíciók is a teljes züllés lejtőjére kerülnek. A javítás súlypontja a hibás vágyak elfojtására irányul. De maga a gyermek sem szabadulhat meg a hibás vágyaktól, mert nincs annyi energiája, mint amennyit az egyre gyarapodó, erősödő hibás vágyak fektartásához szükséges. Es az oka annak, hogy a javító-intézetekből kikerülő egyének tetemes %-ka rendszerint a régi, bűnös ösvényre lép. Az intézeti kényszer alól kiszabadult vágyak valóságos vulkánikus erővel előtörnek; megsemmisítik az intézet által felépített védőgátakat.

Hallottam ellenvetéseket, melyek szerint a szabadnevelés nem jár mindig a kelő sikerrel. Kérdés, hogy ki itt a hibás? Minden bizonytal mag a pedagógus, aki teljesen szabad-teret enged a tanuló lelki megnyilatkozásainak, ami helyes is, de arról már megfedekezik, hogy a felszínre került hibás vágyak a normális diszpozíciók körébe kerüljenek. Nincs közeg, amin keresztül a hibák leszűrődjenek a megtisztuljanak. Ilyenkor gyakran megesis, hogy a levezetett hibák bemocskolják a jó diszpozíciókat is.

A hibás vágyak, ösztönök, stb. levezetése s azok javítása nagy munkát és pedagógiai lélektani körültekintést követel.

T A R C A.

A vásárfia.

Irta: Tölgycsny Mihály.

— Hát tudna maga még szeretni?

— Tudnék! Szívem forrása még nincs kipadva! Tudnék lángolni és kitörni, mint egy vulkán! Amit egyszer magamba kellett fojtani a multban, nem maradhat az ugy örökké.

— Hagyjuk ezt! A mult el van temetve.

— Élő forrást nem lehet eltemetni! Idővel újra kitör és eget kér. Egyszer igazán boldog szeretnék lenni, szomjas ajkam a boldogság mézkelyhet áhitozza.

— De keserű ám az alja, Tibor!

— Dehogy az! Csak annak tetszik, a megelözö edesség miatt.

Have elragadta Agláját és lelkes pillantást vetett rá. Tetszett neki ez a férfi, ki lángolni és kitörni akar, mint a Vezuv. De azért jónak látta, mérsekelni ezt a nagy tüzet.

— Tibus! — mondá. Vakmerő beszéd ez! Nem jó játszani a tüzzel. Higye el, sokkal jobb a középút. — Tanácsolom magának, próbáljon szerencsét Teodóziával.

— Miért óhajtja ezt?

— Lásza, Tibor, rávenném a férjemet, hogy legyen magának nászvagyja, aztán összejárnánk, jóba lennénk, csinálnánk sok-sok bohóságot, egyebek között azt is, hogy férjem udvarolna a maga feleségének, maga pedig nekem . . .

— No, no, Aglája! Attól tartok, hogy ennek nem jó vege lenne. A csendes kis csermely egyszerre szilaj es rakoncátlan szokásokat kezdene felvenni.

— Oh, maga nem ért ergem! Mikor lesz már egyszer okos?

— Talán soha! Most is milyen sült bolond vagyok. Jobban érdekel Teodózia társalkodónője, mint ő maga. Ez a bájos kis lány minden egyszerűsége mellett is mily előkelő.

— Csitt, csitt, nem bírom hallani, hogy öt így dicsérje!

— Bocsanat, ez kegyedet nem sértheti, mert már van férje.

— Tibor! Kiáltá Aglája csaknem fájdalmasan. Maga jól tudja, miért mentem férjhez.

— Jó! Ha kegyed saját szükségletéhez vagy mondjuk: izléséhez képest ment férjhez, akkor engedje meg, hogy én is saját izlésem szerint nőülheasek.

— Ön azt a lányt el tudná venni?

— Miért ne?

— Csak nem alázná le magát egy oldaikisasszonyhoz?

— Brávó! Ez igazán találó kifejezés! Mily könnyen lehetne belőle oldalborda.

— Eh, menjen maga! — Szólt Aglája és karjába csimpaszkodva vitte öt Teodózia sátra felé.

A miliomos hozomány irigylet birtokosnője királynői méltósággal trónolt sátrában. Tüntető egyszerűséggel volt öltözve. Nem

volt rajta semmi különösebb ekszer, kivéve egy mesés szépségű gyémántgyűrűt, melynek értéke egy vagyont képviselt.

A parthio-vadászok méhek módjára szongták körül a sátrat.

Teodózia hideg méltósággal fogadta hódolatukat, oldaikisasszonyára bizván az ilyenkor szokásos fosztogatást, ki is bravourral végzé ezt a tisztet a szegények jóvoltáért. A gavalírok az urnő kedvéért fizettek, mint a köles.

Tüört legott észrevették vetélytársai, veszedelmes konkurenst sejtven benne. Ő azonban nem vágta vetésükbe sarlóját s egész komoyan az oldaikisasszonyt kezdé elhalmozni bókjaival.

Gabrielle nevetve jegyzé meg:

— Ön alighanem nagy tévedésben leledzik. Nem én vagyok az urnő, hanem ez itt!

— Nekem mégis kegyed tetszik!

— Ön azért vél velem így beszélhetni, mert egy társalkodónőnek tart!

— Bocsanat, az én szememben kegyed is ép oly tiszteltetreméltó, mint urnője, de már énnekem szokásom minden teketoria nélkül kimondani, amit érzek vagy gondolok.

— Nagyon szép! — nevetett Gabriella. E nyíltságáért megkínálom egy virágcsokorral.

Tibor büszkén tüzte mellére a bokré-tát s mivel a hangverseny éppen kezdődött, a terembe vezette öt és nem is távozott el oldala mellől.

Természetes ennek keresztülviteléhez csak az egyénhez szabott (individualis) nevelés vezethet. Minden gyermeknél külön-külön meg kell alaptanunk: a hiba minőségét, nagyságát, erejét, a gyógyítás és a gyógyulás időtartamát, a kezelést, a kórjelölést, stb.

Szobolovszky István.

Főigazgatói látogatás.

A zárdai polgári leányiskolákkal kapcsolatosan szervezett női kereskedelmi szaktanfolyamot folyó hó 3-án látogatta meg ezen kurzusok országos felügyelője, Kirschner Bela, m. kir. felső kereskedelmi iskolai főigazgató. Tüzetes szemlével kívánta megismerni az első tanévet élő intézményt minden vonatkozásában: a helyezést, igazgatást, a növendékek előtanulmányait, felszereléseket, a használt tankönyveket és kezei tanszereket, a tanári kar tanítási módját, főleg pedig a tanfolyam hallgatóitól egy a tanév vége felé már megkívánható teljes tanulmányi eredményeket.

A vizsgálat-számba menő tanítási órákon szinte az egész kikerdeztét, fejtegetést tanszakról tanszakra maga vezette s ezek végeztével életbevágó tanácsokkal teljes, szép, buzdító és elismerő beszédet intézett a hallgatókhoz.

Az osztályszemlét követő tanári konferencián pedig az ügy érdeméhez mérten mondotta el tapasztalatait. Mint a hazai kereskedelmi szakoktatásnak vérbeli s egyik úttörő szaktudósa végig fejtegetvén az ilyen szaktanfolyamokon követendő tanítási módszereket, nagy megelégedéssel adott kifejezést, hogy az itt első tanévet élő intézményt külső-belső relációk szerint a helyes úton indultnak s már most is hivatása magaslatára emelkedettnek minősítheti. A gyakorlati élet igényei szerint indult tanítási felszerelést — irogepek, nyomtatványok, irodai felszerelés, aranyűjtemény — már most is mintaszerűnek minősítette. A tanárok tanítási módjában elegendő nem dicsérhetőknek jellemezte a gyakorlati irányok felismerését, célkitűzését és megvalósítását . . . a mi a hallgatóknak a gyakorlati

Aglája nyugtalan volt, nagyon szeretete volna, ha Tibor a szünet alatt ájított volna hozzá, ez azonban nem történt meg. Csak következő napon találkoztak újra. Aglája ideges volt.

— Tibor! — Szólt szemrehányólag. Mit művelt maga tegnap?

— Éltre-halálra udvaroltam az oldal-kisasszonynak.

— Bah! Egy komornának akarja elcsavarni a fejét? De nagy dolog is az!

— Aglája! — Kiáltá Tibor lelkesülten. Az egy bámulatosan kedves, okos és művelt leány! Már is lángolok!

— Vesztének rohan!

— Bánom is én! Már én befolelem soha sem lesz más, mint egy bolond fiú, kinek az esze nincs helyén.

— De még a szive sem.

Tibor csodálkozva nézett rá:

— Nem értem magát, Aglája. Elvégre mindegy lehet magának, akárkit szeretek s akárkit akarok feleségül venni.

— Nem mindegy! Tört ki a menyecske. De csakhamar észrevette magát s hozzátéve: az az mindegy lehetne, de mint jó barátneje, biztosítva szeretném látni jövőjét.

— Az én jövőm már a múlt! Már egyszer hadd csináljak egy nagy bolondságot, aztán ugys vége!

* * *

Aglája asóta sehol sem találja helyét.

életben való sikeres elhelyezkedését első sorban biztosíthatja.

A tanfolyam hallgatóinak a részletekben is jól tájékozott feleleteiből szívesen látta azt is, hogy az anyaintézetnek polgári leányiskolai tagozata — mint ahonnan ez az első tanfolyam kontingensfordított — minden irányban kellően szolgálja a növendékek előkészítést. Mindezek alapján elismerést fejezte ki a tanári testületnek.

De hivatalos tisztán fölül is szíves elismeréssel adózott továbbá a nagyterjedelmű leányiok'a főtisztelendő főnöknőjének, Doleschall Editha úrnőnek és az egész iskolakomplexumot s abban legutóbb a kereskedelmi szaktanfolyamot létesített s azt igazgató Báthly László prépostnak, ki itt is helyes pedagógiai és adminisztratív erőkkel megtalálta módját, hogy miként vegye ki részét magának a tanításnak munkájában is. A tapasztalatok alapján készséggel ígerte, hogy a fenálló miniszteri szervezet értelmében csak évről-évre engedélyezhető tanfolyam további és huzamosabb fennmaradását, mint Léva város és vidékének ezidőszertinti egyik közöségletét, most már a viszonyok személyes megismerése alapján is készséggel fogja a jövőben támogatni.

Az esti órákba betérjedett hivatalos teendő elvégzése után a főigazgató megtekintette a várost, illetve rövidre szabott itt tartózkodásához képest iskolaintézményeink egy részét. Előmerőleg nyilatkozott a leányiskolák kiegészítését alkotó kertintézményről s annak gazdasági telepéről. A tanítóképző várpályájában annak igazgatója fogadta melegen. A főigazgató kifejezést adott azon tapasztalatának, hogy Léva város tanügyi fejlődése jó utakon halad. Viszont, akik vele érintkeztek, széleskörű tanterítést s iskolaszervezést ismertek meg benne, kinek — a prépost vendégszerető házábanál eltöltött estében — a látogatásáról itt fennmaradó értékes és kellemes emlékek alapján kívánták a szíves viszontlátást.

Pünkösdi szelleme.

Ott bent járok a régi főlíások között. Ujjambaz tapad évtizedek pora. Szép elmúlt századok kodexai között lapozgatók.

Nem tud megbarátkozni a gondolattal, hogy Tibor azzal a komornával kompromittálja családját és sürgönyözött Tibor atyjának, hogy nagy baj van, jöjjön azonnal.

Az öreg Sándorffy jött is. Óriási felindulásban talált mindeneiket, legfőképp pedig Agláját. Az a bizonyos lapos jószág, mit vulgo gutának neveznek, csaknem meglegyintette a hirre, hogy Tibor megszóktatta Teodozia társalkodóját. Dühben rögtön kitagadta a fiát.

Képtelen hírek kaptak szárnyra, többek között az is, hogy a regényes hajlamu oldalkisasszony megdézsmálta urnője erszényét. Mikor már a rendőrség is be akart avatkozni, Teodozia előállott és megadta a szükséges félvilágosításokat.

— Tibor ur, ugymond, a jobbik részt választotta, mert voltaképp, én vagyok a nevelő, s a szökött kisasszony pedig a gazdag örökös. Azért cseréltünk szerepet, hogy egész biztosan kitanulmányozhassa a férfiakat és kikereshesse magának azt, a ki őt magát szereti, nem pedig csak a pénzét.

— Ah, oh! hangzott minden oldalról és mindenféle változásokban. Sokan nevettek a sikerült tréfán, legjobban az öreg Sándorffy, aki fiára vonatkozólag nem egyszer mondta: de hiszen, van esze annak a lurkónak!

De hiszen, jó vásárfiát kapott a lurkó!

Hol vannak azok, akik egymáshoz rótták a fakult betűt? Hol az alkotó erő, mely egykoron itt tűz gondolatait? Hol az elme, mely csendes magányba zárva, talán éjszakákon és éjszakákon át kereste a feleletet az élet nagy kérdésére: Mi az igazság?

S hiába keresem őket. Ők voltak, mint ahogy mi vagyunk s nincsenek, amint mi sem leszünk. Nincsenek sehol. Még emléküket is ellepte a századok óta lassan, de biztosan lerakódó por. — És egyre lapozgatom a főlíásokat. Hát ez az, ez az a holt betű, mely egykoron szellemével vezette a maga korát? Élt, mint ahogy a szubjektív igazságok élnek. Mellette is ellene törek léndzsát. „Ez az igazság!” — mondották akkor. S az idő azt mondta vissza: „Legfeljebb egy lépés az igazság felé, de még nem az igaz maga!” — És annak az időnek az eljárása tényleg oly nagyon furcsa volt. A legszebb eszmékből is majd mindig valamit lenyesett s folyton hozott új hajtsókát. Nem, mintha annak így kellene lenni. Nem, mintha talán az igazság a folytonos csereberében állana. De azért, mert akkora az igazság becse, hogy azt csak hosszú küzdelem árán lehet megvásárolni. S mi ez eszmék hosszú, fokozatos küzdelmével az elérendő igazságok adóját rövjük le csupán. S azért rem is úgy nézem a multat, mint ahol az eszmék csak napról-napra éltek. De úgy, miként a bejárt utat, a mely az eszméket az igazság felé vezető folyvást. S ha majd egykoron. (ó! mert, hogy mégis csak előbb-utóbb el fogja érni, mi hiszünk azt, mint ahogy a haladás törvényében hinni kell.) igen, ha majd egykor érte ezt, ez lesz az emberiség legszebb pünkösdeje.

Az élető szellő, mely ott rezzen meg az emberiség szívében. S a szívek boldogabbak lesznek. Az igazság lelke hogy életője legyen a küzdő s fardát társadalomnak, mely szebb jövőért eped, boldogságot esd.

Addig is annyit birunk a pünkösdi szelleméből, amennyit az igazságból. S a mit megtagadott tőlünk a mult, meghozza azt majd a jövő. Azoknak legaabb, akik a mult főit tudnak építeni. Minden nemzet, mely elmúlt korai emlékezetet semmivé teszi vagy semmivé tenni hagyja, saját nemzeti életét gyilkolja meg! (Kölcsey) Nem azért, mintha a multban elne a nemzet. De mert. abban van hosszú évek, századok küzdelme, milliók verejtékes munkája és fáradozása. A régi alkotásokat nem lerombolni, de tőkéltesíteni kell.

„Boldog azon nép, — mondja Montaigne — amelynek történelme unalmas.” Evvel oly szépen jellemzi a komoly haladás törvényét, amely nem tűr örvényt a mult és jövő között. Ha maskép nem, úgy áthidalja azt azon nemzet romjai, amely az örvény fölött elsőnek áthaladni mer. S azért mi is, mint báró József Miklós egykoron, forrón kívánjuk a duló szenvedélyek eme korszakában:

„Oh magyarok Istene! Adj nekünk békét! Hozd elő oh ég! a szabadság béke napjait! a boldog, a díszes békét! Nem a sir nyugalmát, nem a rettenés némaságát, nem az elszegényülés csüggedt véletlenségét; de ezt a békét, amely él, mely életet lehel, mely munkát; a békét, mely sebeket gyógyít, nem sebeket ver, a szeretet és egyetértés békéjét, nem a bosszu ravatalát siri csendjével! Hozd elő, oh ég, hogy a világ lassan, miként e népet, melytől összületen visszaborzadt, szeretni is lehet!”

Koza György.

Különlék.

— Városi közgyűlés. Léva város képviselőtestülete folyó évi május hó 3-án tartott közgyűlésében hozott határozata folytán a Léva-nagysurányi h. é. vasutara adandó városi segély összegének megállapítása és kivetése tárgyában a hó 20-án, délután 4 órákor közgyűlést tart.

— Fogadalmi ünnep Garamszent-benedekben. Barsvármegye ez idén is a szokott fennyel ünnepelte meg május 3-án

az 1710. évi pestis megszűnésekor tett fogadalmát. Az ünnepélyen részt vettek Mailáth István alispánon kívül: Dombay Vilmos ny. alispán, Dr. Kiss Mihály arvaszki elnök, Dr. Rudnyánsky Titusz főszolgabíró, Kovács József kir. pénzügyigazgató, Ujváry Sándor p. ü. tanácsos, Dr. Lányi Gyula ügyvéd, Dr. Rajczy Géza; az egyháziak közül: Novotny János barstaszári esperes-plébános, Dr. Zelenyák János orsz. képviselő, Dódek Endre, Skoda János, Jesso János, Ruaszó Dezso plébánosok. Keltz Gyula főispán és Persay Ferenc tiszti főügyész táviratilag mentették ki távolladásukat. Az egyházi szertartást Novotny János esperes végezte, a magyar szónoklatot az alispán felkérésére Országh Elek helybeli káplán, a tót szónoklatot Ruaszó Rezső barabersencei plébános tartotta. A szentmise alatt Vagner János kántor vezetése mellett a helybeli vegyeskar „Lipp”-nek a sat. Háromság tiszteletére új miséjét adta elő. Graduáléra Führer „Ave Jesu”, Offertóriumra Seyber „Maria mater gratiae” és ezeken kívül Eit „Tantum ergo”-ja szerepelt a jól sikerült előadásban. Az ünnepély végével déliban a vendégek tiszteletére dr. Haiczl Kálmán esperes-plébános ebédet adott; míg az ezrekre rúgó közönség a községben talált szórakozást, melyben a szokásos zene és tánc késő estig tartott.

Tanítói továbbképző-tanfolyam Léván. Lapunk előző számában említettük már, hogy a vall. és közközt. minisztérium elrendelte, hogy a lévai áll. tanítóképző-intézetben folyó évi július havában 3 hétig terjedő tanítói továbbképző-tanfolyam tartassék. A tanfolyamról közölt hírlinket a következőkkel egészítettük ki: A tanfolyam szervezésével az áll. tanítóképző-intézet igazgatója van megbízva. Előadók a képző-intézet tanárai, esetleg más vidéki tanárok lesznek. Előadásokat fognak tartani: 1) a szociális pedagógia újbb törekvéseiről, 2) a modern rajz- és kézügyességi oktatásról, 3) a magyar beszéd tanításáról, 4) a modern énekkutatásról, 5) a természettudományi és mennyiség-tanítás szociális vonatkozásairól, 6) a gazdasági szövetkezetekről, 7) gazdasági számtartásról. Lesznek továbbá gyakorlati mintanítások rajsból, énekből, magyar beszéd tanításából, mennyiség- és természettudományokból. A miniszter 50 hallgatót vesz fel a tanfolyamra, kik közül 30 teljes ellátást nyer az áll. tanítóképző-intézet internátusában.

Gyászír. Összinté részvétellel közöljük a szomorú hírt, hogy székelyi Masláth Lászlóné, szül. báró Bakonyi Mária hosszas szenvedés után, Nagykereskenyben, folyó hó hó 4.-én, 72 éves korában elhunyt. A jellekű s a vidéken is általános tiszteletben részesült urasszonyrak halálát nagyszámú és előkelő rokonságával együtt ismerősei is mélyen fájlatják. Hült tetemeit e hó 7.-én, délután 3 órakor a nagykereskenyi családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

Negyven éves tanári jubileum. Bartos József, városunk szülőtte, a budapesti kegyesrendi főgimnáziumnak általános tanított igazgatója, mint értesítünk, — most tölti be tanári működésének 40.-ik esztendejét. Ebből az alkalomból volt tanítványai őszinte szeretettel ünnepelni óhajták régi kedves tanárukat a azon kéressel fordulnak társaikhoz, hogy műket minél előbb közöljék dr. Hets Béla budapesti ügyvéddel. (Rákóczi-ut 11. sz.)

Letört bimbók. Mely gysas érte Zuma Pált, posta- és távirahivatalunknak főnökét és nejét, szül. Kukovecz Regina u. asszonyt. A halál ridég keze 48 óra alatt két forrón szeretett kis fiuktól fosztotta meg őket. Lucika folyó hó 7.-én, életének 6.-ik évében, hunyt el; 9.-án Dezsőke öccse követte őt, aki délelőtti 10 órakor adta vissza lelkét Teremtőjének. A kedves fiukat a gyermekek réme, a vörhény ölte meg. Hült tetemeiket tegnap délelőtti 11 órakor a róm. kath. temetőben helyezték örök nyugalomra. A kettős fájdalomtól megtrött szülők nagy bánatára nyújtsan némileg enyhítő vigaszt az a tudat, hogy mely gyászukban igen sokan őszinte részvétellel osztoznak.

Az aranyosmaróti főgimnázium ügye. Albrecht János, a pozsonyi tankerület főigazgatója május hó 1.-én a kultuszminiszter képviselőtében Aranyosmaróton volt, hogy a jövő tanévben egyelőre az I. és V. osztályal nyitandó főgimnáziumnak elhelyezése iránt az érdekelteketől tárgyaljon. A miniszter kiküldött a polgári fúskolának jelelegi helyiségeit a jelzet célra ideiglenesen alkalmasnak találta.

A rendőrség államosítása mindjobban foglalkoztatja a belügyi kormányt. Erre lehet következtetni a belügyi miniszternek azon sürgős rendeletéből, melyben a rendőrség alkalmazottairól, illetményeiről, elméleti képzettségéről és működési köréről táblázatos kimutatást kívánt. A polgármester már készíti ezt a kimutatást, mely mielőbb fel lesz terjesztve. A rendőrség nálunk is évenként tekintélyes összegbe kerül. Államosítás esetén a város megszabadulna ezen kiadástól, ami a pótdadónak esetleg tetemes csökkenését is jelentené.

Állatbiztosító szövetkezetek. Vármegyénk területen újabban a következő községekben alakultak meg az állatbiztosító szövetkezetek: Zsitvakenyén, elnök Pányik Matyas községi bíró; igazgatók: Hlavati Alajos és Sabó Pál birtokosok. — Csáradon, elnök: Brtíz István tanító; az igazgatóság tagjai: Iván János bíró és Holeczka János gazda. — Felsőzsecsén, elnök: Haniszó János tanító; igazgatók: Lócsay János és ifj. László János birtokosok.

Gazdasági kirándulás. A lévai áll. képző intézet IV. éves növendékei f. hó 7.-én Ács Bódog tanár vezetésével tanulmányi kirándulásra voltak Nagykoszmályban. A cél, a kisebb gazdaságok berendezésének tanulmányozása volt. Az ifjúság először is Engel Mór bérlet gazdaságát tekintette meg, amely egyszerű berendezésével, felszerelésével, a gazda körültekintő okosságát, munkásságát dicséri. Különösen kell emelnünk tiszta fajú szarvasmarhaállományát, melyben néhány igen szép példány van. Dícsérettel kell megemlékeznünk továbbá Salaváry Jónás volt bíró gazdaságáról, amely a kibirtokoknak valóságos mintaképe. Szakemberek, úgy látszik, rem hiába hangoztatják az okszerű gazdálkodást, mert ezen belgazdaságban megvalósítva láttuk a kor minden ide vonatkozó vívmányát. Fődmivelese teljesen modern, állatállománya előrenedű és a többi gazdáknak valódi mintái szolgál. A növendékek azután az e emi iskolába mentek, hogy egy deonotrációt halljanak tót anyanyelvű tanulók tanítási módszeréből. Két kitűnő harcosa működik itt a magyarisításnak: Lehocky Márton és Csorba Győző tanítók. Belépve az iskolába, magyar üdvözlés fogad bennünket. A magyarul feladott kérdésekre a nagyobbak tiszta, a kisebbek tört magyarsággal felelnek. Itt nincs szükség dicseretre a két tanítót illetőleg; az eredmény ékezen szól. Az ifjúság szives, magyaros vendégszeretben részesült a községben s a hasznosan és kellemesen eltöltött nap után az eszi vonallal tért vissza Lévára.

Az ebedeci községbányát megnyitják. Aranyosmarótról vett értesítés szerint a Bánya című lap azt közli, hogy a főhercegi és káptalani uradalmak, valamint a vihnyepeszerenyi Kachelmann-cég között létrejött szerződés alapján az ebedeci községbányát közel 15 évi szünetelés után ismét üzembe helyezik.

Tanítói gyűlés. A Barsvármegyei Ált. Tanító-egyesület aranyosmaróti köré folyó hó 15.-én az aranyosmaróti állami elemi iskolában rendezt évi gyűlést tart, melynek a tárgysorozata: 1. E öki megnyitó. 2. A magyar nyelv tanítása idegenajku népiskolában direkt módszer alapján. Felolvassa Kozák Endre nemeskőszolányi állami iskolai tanító. 3. A tanítószeg a patronázs szolgáltatásban. Felolvassa Árvay Sándor simony. áll. elemi iskolai tanító. 4. Ludtványok.

Nagy tűz a vidéken. Nagymálason folyó hó 3.-án nagy tűz volt Krumpel Jánosné házában, ahol az udvaron levő szalmakazlak gyújtak ki, melyektől a lakóház is leégett. A házon kívül elpusztult

még az istálló, magtár és a cselédház is. A lángok martaléka lett négy darab szarvasmarha, 110 q. gabona és gazdasági eszközök. A kár több mint 20 ezer korona. A hatóság vizsgálat kiderítette, hogy a tüzet a szalmakazal körül játszó kis gyerekek okozták.

Állatdíjazás Nagykálnán. A Barsvármegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 25.-én Nagykálnán szarvasmarhadíjazást tart, amelyen kiosztásra kerül a földmivelésügyi miniszternek ötézs és az egyesület kétszáz koronás díja, mely összegekből bonyhádi és simenthali tehének borjuval vagy anélkül és egy éven felül levő úszók fognak díjaztatni.

Felhőszakadás és tűz. E hó 2.-án Körömbányán és vidéken villámzás és menydörgés kíséretében felhőszakadás volt. Turócliget községben a villám lecsapott és tűz támadt. Több ház a gazdasági épületekkel együtt e pusztult. Emberéletben nem esett kár.

Közönség köréből.

A József kir. herceg Szanatórium Egyesület évi közgyűlése.

Az Augustus kir. hercegnő és József kir. herceg védőkegye alatt álló József kir. herceg Szanatórium Egyesület folyó évi közgyűlést június 1.-én tartja Marosvásárhelyt. A közgyűlésre az egyesület tagjai a Marosvásárhelyre való utazásra és visszatérésre való utazásra is jegykedvezményben részesülnek. Felkérem az itteni fiók tisztelt tagjait: sziveskedjenek velem majus 15.-ig tudatni, hogy kögyűlésünkön résztvesznek-e, hogy Budapestzen az egyesület központi irodájában a vasuti jegy váltására szolgáló igazolványról idejében gondoskodhassanak.

A marosvásárhelyi fiók gondoskodni kíván arról is, hogy a közgyűlést követő napon tagjaink megismerkedhessenek Székelyföld tehány természeti szépségeivel s e célból a környékbeli fürdőhelyekre stb. kirándulást tervez. Mar ebből a szempontból is szivesen figyeembe ajánlom honokunk tagjainak a marosvásárhelyi közgyűlést, mert bizonyos, hogy felejtethetetlen emlékekkel fognak onnan hazatérni. Mindennemű bővebb felvilágosítást készségesen nyújt a marosvásárhelyi fiók elnöksége: méltóságos Ugron Gábor urasszony.

Dr. Frommer Ignac,

a József kir. herceg Szanatórium Egyesület levai fiókjaak ügyvezető elnöke.

Nyilvános köszönet.

Főtiszteltendő Hmfner Béla zsemlelt esperes, kerületi tiszte ügyelő ur a Tanítóházunk két szakbíróját volt zives küldeni, amely kegyes adományért háas köszönetet mondunk.

Léva, 1913. május hó 1.

Jaross Ferenc,

Köveskúti Jenő,

gondnok.

a felügyelő bizottság elnöke

2823—1913 szám.

Hirdetmény.

Léva r. t. város képviselőtestületének 1913 évi május hó 3-án tartott közgyűléseben 2823—1913 sz. a. hozott határozatával kimondatott, hogy a Léva-Nagysurányi h. é. vasútra adandó városi segély összegének megállapítása ca kivetése tárgyában az 1886 évi XXII. t. cz. 131-ik §-a értelmében a folyó 1913 évi május hó 20-ik napján d. u. 4 órakor tartandó képviselőtestületi közgyűlésen fog a város képviselőtestülete erdemleges határozatot hozni, — azon közgyűlést és határozatot a képviselőtestület nyílt ülésben már k hirdette. En ezen nap az szüneten közhirre teszem s arra a képviselőtestület tagjait e helyen is tisztelettel magy hívom.

Kelt Léva, 1913. évi május hó 4.-én.

Bódogh Lajos
polgármester.

1883—1913 szám.

Hirdetmény.

Léva r. t. város területén lakó esküdt-széki szolgátra képesített férfiak 1914 évben érvényesül birandó alaprajstromának összeállítására megalkotott összeíró bizottság közlése, hogy Léva r. t. város területén és a hozzátartozó László műve, Génye és Szent János-pusztákon lakó minden fé-fi, aki magyar honos s f. 1913 esztendőben legalább 26-ik életévét betölti, a magyar nyelvet érti, azon írni és olvasni tud, aki legalább 20 korona egyenes állami adót köteles fizetni, — amennyiben pedig időleg s adómentességet élvez 20 korona egyenes állami adónak megfelelő értékű vagyonnal bír, vagy az adózásra való tekintet nélkül: köztisztviselő, lelkész, a magyar tudományos akadémia tagja, tudor, okleveles tanár, ügyvéd, mérnök építész, hajóskapitány, gazdasági, gyógyszerész, vegyész, erdőész, bányász, tanító, sebész, állatorvos, továbbá az, aki a felsőbb művészeti, más szakiskolát elvégzte, vagy aki a középiskolai záróvizsgát letette, az alaprajstromba való felvételt végezték az összeíró bizottság előtt Léva r. t. város tanácsstermben (emelet 15 sz.) a kitűzött kővetkező határnapok bármelyikén nevezetesen:

1913 máj. hó 16-án d. e. 8—10 óra között,
1913 „ 20-án d. e. 8—10 „
1913 „ 23-án d. e. 8—10 „

személyesen vagy meghatalmazott által is megjelenhetik.

Léva, 1913. évi május hó 5-án.

Bódogh Lajos,

polgármester,

mint az összeíró bizottság elnöke.

Közgazdaság.

Az Adria Biztosító Társulat

idei közgyűlést — melyen az 1912. évnél, a társulat alapítása óta a 74-ik üléstevnek zárszámadásait terjesztették elő — f. hó 24-én tartotta meg. A zárszámadásokból, valamint az üzleti jelentésből kitűnik, hogy az üzletmenet általánosságban kielégítő volt; az arólyamok szokatlalul erős visszaesése folytán, melyet az értékpapírok a múlt évben szenvedtek, a társulat számottevő könyvszerű veszteséget szenved értékpapír-állományában, mely veszteség azonban minden nehézség nélkül fedezhető volt egyrészt a külön tartalékok igénybevétele által, részben pedig az üzemi év terhére.

Az életbiztosítási A ágazatában 91,899,555.— koronáról szóló ajánlat nyújtotta be; a kiállított kötvények 82,238,627.— korona tökélszegről szólnak. A biztosítási állomány az üzleti év végén kerek 535 millió korona biztosított tőkére és 1,443,000.— korona biztosított évi járadékra rug. Halál- és elelési esetekben, valamint életjáradékok fejében 11,380,489,65 korona fizetett ki. Az életbiztosítási díjtartalek 1912. év végével 149,158,300,29 koronát illetve a viszontbiztosítók részének levonása után 136,475,339,13 koronát tett ki, az előző évhez képest tehát 8,077,800,08 korona többlet mutatkozik saját számlára.

Az elemi ágazatok B) ágazataiban: a tüzbiztosítási ágazat díjbevétele 28,754,577,08 korona, a szállítmánybiztosítás díjbevétele 4,362,658,94 korona, a betörés elleni biztosítások díjbevétele 162,333,66.— korona. Viszontbiztosítási díjak fejében összesen 15,402,131,12 korona adottot le. A karfizetések 21,978,354,50 koronát, a viszontbiztosítók hányadának levonásával 11,758,587,43 koronát emesztették fel. Az elemi ágazatok díjtartalekai összesen 41,674,926,30 korona, illetve a viszontbiztosítás levonásával 11,867,454,78 koronát tesznek ki.

Az alapszabály szerinti átutalások levonása után, a hivatalnokai kar nyereségesezesedésének betudásával, a fennmaradó nyereséggel egyenlőből a múlt évhez hasonló osztalék, azaz 160 korona kerül részvényeinket szétosztásra.

A társulat alapitőke és tartalékai az üzletév végén a következők: alakulnak: 10,000,000.— korona teljesben befizetett alapitőke, 12,000,000.— korona vagyontartalék, 476,684,66.— korona árfolyamigazozási tartalék, 148,342,793,91.— korona nettodíjtartalek, 4,720,709,41 korona nettokártartalék, összesen 175 millió koronán feül. A nyugdíjpenztár és a társaság alkalmazottainak ellátási pénztára összesen 3,971,681,09 korona feleit rendelkezik.

Színház.

Hogy a színészek ambícióval, törekvéssel játszanak, azt már mutkór említetttem, de hogy igazam volt, bizonyosságot tett mellettem a közönség is, mely élénken érdeklődik az előadások iránt s melegen,

rokszenyvel tüntet egy-egy kiválóbb szereplő mellett.

A műsor feloleli a színirodalom minden fáját. A régi, jó színművektől kezdve a modern léhaságokig s valamennyi úgy kerül bemutatásra, hogy vidéki színpadon különben alig lehet.

Vasárnap délután a Cigányprimást harmadszor adták, este pedig Vince Zsigmond magyaros zenéjű operettjét, a *Limonádé* ezredést mutatták be. Az ezredést *Lugosi* alakította páratlan sikerrel. Ő is egyike a társulat legjobb erőinek. Az szerepekben szinte pótolhatatlan. Kellemes organuma, jó alakja mindenféle szerepre képesítik. Révész Ilonka bájos jelenség volt Lenke szerepében, nemkülönben *Füredi Vilma*, mint Marietta szépen énekelt s jól jártzott. Kitűnően játszotta szerepét a négy hídnyag, *Sugár, Cucor, Oláh és Galgóczy*. Különbösen a lumpolási jelenetet adtak bravurról. De eredeti alak volt *Allaga Szakáll* őrmester szerepében. A darab két sikerült mellékfigurája a kutyamósi Miska és Kati szakácsné, melyet *Timár és Sebestyén Rózi* személyesítették rutinnal. A közönség sokat tapsolt a szereplőknek, kik jókedvvel játszottak. A kár semmi kifogásolni valót nem hagyott fenn.

Hétjón másodsor adták az *Aranyest*-et, amit a közönség ismét érdeklődéssel fogadott.

Kedden Gábor és Liptai társzerzőknek a *Sarkantyú* című erősen realiztikus színműve került színre oly ritka szép előadásban, mely mindvégig lebilincselte a közönség figyelmét. Művészi volt a szó szoros értelmében *Scabóné Hervey Erzsike* (Ráczné) és *Czakó (Rácz)* játéka. Mindkét szerep a legnehezebbek közé tartozik s nagy gondosságot, az aprólékoságot igényel. Mindketten rutinnal játszottak. Kitűnő alak volt *Lugosi* az öreg Klinkó szerepében, jellemzés megfelelt az írók jellemzésének. Még *Timár* alakítása emelkedett ki, de mind egyik szereplőről csak jót írhatunk. — Maga a darab tühajtott szatirra, a befejezése érthetetlen, bár egészben véve az élethez való nyomorúságos harc egyik megkapóan élénk színekkel festett epizódja.

Szerdén ismét a *Limonádé* ezredést láttuk ugyancsak jó előadásban.

Csütörtökön egy régi, kedves zenéjű angol operetter, a *Kis szökevény* elevenítették fel, melynek zenéjét *Monkton Lionel* írta. *Vinifre Grey* szerepét, a *Kis szökevény* *Révész Ilonka* játszotta igen kedvesen. Dalai, táncjai nagy tetszésben részesültek. *Füredi Vilma* *Carmonita* szerepében aratott dicséretet. Sokat tapsolt a közönség *Timárnak*, aki a barátot adta ügyes komikummal. *Sike* ült figura volt *Ujváry Fipper* jockey szerepében. A szobalányok tipikus alakja volt *Sebestyén Rózi*, aki esztal szübbret szerepre vállalkozott s nemcsak jól játszott, de elég kellemes, csengő hangon énekelt is. Nagy derűtiséget keltett, amikor az induló hangja mellett a szereplők líbasorban a nézőtérre vonultak s onnan vissza a színpadra. Kevés számmal jelelt meg a közönség, de aki ott volt, igen jól mulatott.

Pénteken *Hegedűs Gyula* a *Vigszínház* kiváló művésze vendégszereplő *Moltárnak* az *Ördög* című vígjátékában. *Hegedűs* játéka tette ezt a szerepet európai hírűvé, mert amint megrajzolja az *Ördög* alakját, az igazán mesteri. Semmi pöz, semmi felesleges szavazás, a természetességben van az ő művésze, amit legjobban jellemez egyik előkelő úri embernek a foyerban mondott következő bájos kis története: Mikor a Vigszínházból egy előadásról hazajött a család, beszélgettek a művészeiről. Volt a családban egy csitri kis lány, akitől kérdeztek, hogy ki tetszett a legjobban. A kis lány elősorolja, akiket ismert. Hát a *Hegedűs* bácsi? Kérdik tőle. Hja, az úgy játszik, mintha csak otthon volna. Tényleg ennél jobban jellemezni nem is lehet. Tejesen otthonos a színművészet minden fogásában, otthonos a színművészes eszközökkel nem keresi a hatást, azért játéka mély és marandó benyomást gyakorol a közönségre. Aki egyszer látta, nem felejtí el. A termet

beöltözött közönség elragadtatással nézte és halgatta, minden jelenete után meleg rokonszenvének adott kifejezést. De el kell ismernünk, hogy partnerei is rutinnal játszottak. *Sz. Hervey Erzsike* játszotta *Jolán* szerepét annyi művészettel, annyi kedves-séggel, hogy *Heg* dús művésze mellett neki is bőven kijutott az eismerésből. *Cucor* (László) kis szerepét jól megjátszotta. *Czakó* (János) újabb bizonyosságot adta alakító tehetségének. Előinte kissé elfogult volt, de elemébe jött s egy igen szép alakítást produkált. Kedves játékaival *Deák Flóra* (Elza) is szép sikert aratott, valamint *Sebestyén Rózi* (Esz) is.

Tegnap *Hegedűs* felléptével *Henri Bernsteinnek* az *Ostrom* című színművét adták igen nagy érdeklődés mellett. Az előadásról jövő számunkban referálunk.

Ma délután a *Csókészület* című, este pedig a *Cigánysercen* kerülnek színre.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése

1913. évi máj. hó 4-től 1913. évi máj. hó 11-ig

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Hornyacsok Béla Maksa A.	leány	Ilona
Uhrík Sándor Nemeth E.	fiú	Béla Sándor
ifj. Kerepesi Sándor Zorvan A.	leány	Mária
Kriszányi Károly Bluch M.	leány	Sárolta

Házasság.

Völégény és menyasszony neve	Vallása
Frsjka Rudolf Kabát Mária	r. kath.

Hatalozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Árendás Juanna	13 hó	Tüdőgyulladás
Tuma László	6 éves	Vörheny
Povoda Jakab	53 éves	Szerzi szívbaj
Tuma Dezső	4 éves	Vörheny

Videki előfizetőinket kérjük, hogy postahivatalunknál az előfizetés megújítása iránt sziveskedjenek intézkedni, hogy a lap küldése fennakadást ne szenvedjen.

338—1913 végb. szám

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 101. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a lévai kir. járásbíróság 1913. évi V. 995—1 számú végzése következtében Dr. Szabolcsi Lázló és L. pót társgyűvedek által képviselt a bpesti III. ker. takarékpénztár r. t. javára 29 kor. s jár. erejéig 1913. évi apr. hó 19-án foganatosított kielégítési végrehajtás újjan letagolt és 700 kor. becsült következő ingóságok, u. m.; bolt berendezés nyilvános árverésen eladhatnak.

Mely árverésnek a lévai kir. járásbíróság 1912. V. 192 számú végzése folytán 473 kor. 97 fill. tökélovetelés ennek és pedig 29 kor. — fill. tökélovetelés, váltóidj és eddig összesen felmerült bíróilag már megállapított költségek erejéig *Oroszkan* leendő megtartására 1913. évi május hó 16-ik napjának d. u. 4 óraja után délután kitűztetik és ahhoz a velem szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzesítés mellett, legköbbit ígérőnek, szükség esetén bevéron alul is el fognak adatni.

Amennyiben ezen ingóságokat mások is le illetve felülfoglaltatnak volna és arra kielégítési jogot nyertek volna jelen árverés ezek javára is elrendeltetik,

Léva 1913. május hó 5.

Karácsonyi Pál

kir. bir. végrehajtó.

Lévai piaciárak.

Rovatvesztő: Dr. Horváth Gyula cendörkapitány.

Buza m. mázsánként 20 kor. 40 fillértől
20 kor. 60 fill. Kétazeres 17 kor. — fill. 18
kor. 40 fill. Róza 17 kor. 40 fill. 17 kor.
80 fill. Arpa 15 kor. 60 fill. 16 kor. 40 fill.
Zab 20 kor. — fill. 21 kor. — fill. Kukorica
15 kor. — fill. 17 kor. — fill. —
Lencse 60 kor. — fill. 62 kor. — fill. —
Bab 23 kor. — fill. 24 kor. — fill. —
Köles 12 kor 80 fill. 13 kor. 40 fill.

Lapunk felelős szerkesztője több hétre
Budapestre utazván, távollétében a szerkesztésért
a felelősséget JAROSS FERENC, lapunk
főmunkatársa vállalja.

Nyilttér.

**Bérbeadó, esetleg eladó
azonnal a Part-utca 9. sz.
ház Léván. Felvilágosítást ad
KNAPP FERENC asztalosmester.**

Szives tudomására adom a t. közönségnek,
hogy szövekraktáram kiegészítéssel azon kellemes helyzetbe, hogy

egy férfiöltönyt

a legfinomabb **angol** vagy **hazai**
kelméből **ami ezelőtt 80 kor. most
50—55 koronáért állíthatom elő**, készpénzfizetés mellett. Kérem tehát a kedvező alkalmat felhasználni és ruha szükségletét mig a készlet tart, ilyen — előnyösen nálam beszerezni. —

Kiváló tisztelettel

BORCSÁNYI GYULA
férfiszabó.

4 szobás lakás

augusztus elsejére kiadó. Bővebbet
Lázár borkereskedőnél Honvéd u. 2.

Táncitanítási értesítés.

Léva város és vidéke nagyra-
becsült közönségének szives tudomására adom, hogy **1913. június hó 30 án**, a Városi szálló színháztermében

Tánckurzust

nyitok.

Beiratkozásokat, előjegyzéseket szíveskedéssel
Schu'cs papirkereskedése fogad el. Június
23-tól személyesen a terem melletti irodában.

Diákcsoport tanítása d. u. 5—7-ig.

Felnőttteté este 8—10 ig. Minden
csoportban az One stez és Tivo
stez lesz tanítva és a Boston is.

Látványos (vizsga táncok) tanítása!

Különlegességek! Különórak!

Családok által összeállított külön csoportok tanítását elfogadom!

Kérem a n. é. közönséget, hogy a beiratkozást lehetőleg a megkezdés előtt eszközölni szíveskedjék.

Szives pártfogást kér

KREUTZ GYULA

Ő os. és k. Fensége Erzsébet főhercegnő volt tánc-
tanítója, több fővárosi leányiskola és a Boneya gimn.
állandó tanítómestere.

BORFOGYASZTÓK FIGYELMÉBE!

1 liter **Érmelléki bor**
kapható **80 fillérért.**
Kohári-utca

Tivoli vendéglőben.

Eladó ház.

Léván Teleky-utca 10. számú
ház szabadkézből eladó.
Bővebb értesítést ad a tulajdonos vagy megbízottja
Dr. Kersék János ügyvéd Léván.

Kiadó lakás.

Léván, Kálnai u. 2. számú házban
3—4 szobás urilakás, kerttel és mellékhelyiségekkel f. évi május 1-től kiadó. Bővebbet Szauer Izidor és Mór cégnél Léván.

Eladó ház.

Léván Galamb utca 2. számú ház eladó. Ugyanott egy elegánsan butorozott szoba is azonnal kiadó.



TAVASZI
VÁSÁR.

KERN TESTVÉREK

fűszer-, gyarmatáru- és vasnagyszerkereskedése

Alapított 1881. LÉVA. Telefon 14. szám.

LEGOLCSÓBB
BEVÁSÁRLÁSI FORRÁSI!

Legjobb fűszer- és csemegeárak.

Mindennemű vasárak és konyhafelszerelési cikkek.

GAZDASÁGI CIKKEK:

Mezőgazdasági, kerti, méhészeti, tejgazdasági szerszámok, épület- és butorvasalások. — Cement, horgonyozott sodronyfonat kerítés. Permetezők, rézgálic, raffia, háncs, vízmentes ponyvák és gépszijak gyári raktára.

Vasuti új
menetrend

kapható:

Nyitrai és Társa r. t.
könyvkereskedésében
Léván.

A világhírű
és legújabb rendszerű

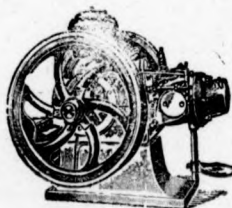
BOLINDER

NYERSOLAJ-MOTOROK

— és azok alkatrészei kizárólag —

Anyos Imre cégnél kaphatók
Budapest VI., Podmaniczky-utca 17.

Legkisebb nyersolajszükséglet! Feltétlen jó-
állítás! Jutányos árak! Kedvező fizetési fel-
tételek! Felvilágosítás és ingyen árjegyzék!



TELEFON 12—76.

Ujjonnan berendezett

RUHATELEP.

Nagy választék férfi, fiu, gyermek
öltönyök, és férfi felöltőkben, ugy-
szintén női felöltők, leány és fiu
kabátokban.

FISCHER NATÁL LÉVA.

Kazinczy-utca 3. szám.

Vasuti uj menetrend 1913. május hó 1-től.

G.-Berzence-Léva. Léva-Csata-Párkány-Nána				Párkány-Nána-Csata-Léva. Léva-Gr.-Berzence			
Gr.-Berzence ind.	6'04	12'25	5'25	Budapest ind.	7'05	2'10	6'55
Jálma . . .	6'10	12'32	5'32	Bécs . . ind.	11'10	9'25	12'07
Saskó-Váralja*	6'19	12'42	5'42	Párkány-Nána ind.	5'40	8'55	1'08
Gr.-Szt.-Kereszt	6'26	12'50	5'50	Köhid-Gyarmath	5'55	9'10	1'28
Geletnek-Szklénó	6'43	1'09	6'09	Kéménd . .	6'08	9'25	1'36
Szénásfalu-Vihnye	6'49	1'16	6'16	Bény . . .	6'19	9'34	1'47
Zsarnóca . .	7'11	1'38	6'39	Csata . . . érk.	6'92	9'44	1'57
Zsarnóca-Fürész.*	7'16	1'43	6'44	Csata . . . ind.	6'37	9'56	2'05
Garamrév . .	7'22	1'50	6'50	Oroszka . .	6'44	10'04	2'12
Rudnó . . .	7'32	2'01	7'02	Garam-Damásd	6'58	10'12	2'21
Ujbánya . .	7'38	2'07	7'08	Zseliz . . .	7'04	10'28	2'22
Bars-Berzence 6. őrh.*	7'48	2'18	7'19	Nagy-Salló .	7'28	10'48	2'57
Gr.-Szt.-Benedek	8'07	2'38	7'41	Alsó Várad .	7'43	11'08	3'12
Kovácsi . .	8'17	2'49	7'50	Nagy-Szecse	7'48	11'08	3'17
Nagy-Koszmály	8'28	2'59	7'59	Léva . . . érk.	7'59	11'19	3'28
Léva . . . érk.	8'43	3'16	8'14	Léva . . . ind.	8'09	12'59	7'04
Léva . . . ind.	5'04	8'51	8'24	Nagy-Koszmály	8'27	1'10	7'32
Nagy-Szecse .	5'14	9'01	8'34	Kovácsi . . .	8'35	1'19	7'30
Alsó-Várad .	5'22	9'07	8'40	Gr.-Szt.-Benedek	8'58	1'29	7'48
Nagy-Salló .	5'46	9'27	9'00	Bars-Berzence 6. őrh.	9'08	1'52	7'58
Zeliz . . .	6'09	9'45	9'18	Ujbánya . .	9'14	2'07	8'09
Garam-Damásd	6'20	9'55	9'28	Rudnó . . .	9'19	2'18	8'14
Oroszka . . .	6'29	10'04	9'37	Garamrév . .	9'30	2'25	8'25
Csata . . . érk.	6'35	10'10	9'43	Zsarnóca-Fürész.*	9'36	2'32	8'31
Csata . . . ind.	6'50	10'20	9'49	Zsarnóca . .	9'58	2'47	8'44
Bény	7'01	10'31	10'01	Szénásfalu-Vihnye	10'12	3'01	8'57
Kéménd . . .	7'11	10'41	10'11	Geletnek-Szklénó	10'16	3'08	9'03
Köhid-Gyarmath	7'23	10'53	10'23	Garam-Szt.-Kereszt	10'30	3'22	9'21
Párkány-Nána érk.	7'37	11'07	10'37	Saskó-Váralja	10'37	3'37	9'28
Budapest felé . ind.	8'37	3'21	8'07	Jálma	10'46	3'47	9'37
" " gyors . .	8'31	12'36	8'55	Gr.-Berzence .	10'53	3'55	9'44
" " . . . érk.	11'15	5'45	10'35				
" " . . . gyors .	9'40	2'00	9'45				
Bécs felé . . ind.	7'57						
" " gyors . .	8'26	1'15	3'08				
" " . . . érk.							
" " gy. " . .	12'14	5'40	6'25				

Eladó birtok.

Lévától egy óra járásnyira fekvő 155 kat. hold prima birtok potom áron eladó. Bővebbet G U R A ÁGOSTON K A S S A. Gazdasági Akadémia címén.

Eladó ház.

Honvéd-u. 24. számú ház — kényelmes és modern uri lakás — szabadkézből eladó. — Bővebb felvilágosítást ad a Kereskedelmi bank Léva.

Vihnye fürdő

legegészségesebb helyén „Bözse“ lakban kisebb-nagyobb elegáns szobák erkéllyel is kiadók, esetleg az egész villa teljes konyhaberendezéssel is bérbeadó. Bővebbet Zólogy Imre főerdőmérnöknel, Selmezbányán.

A garamkovácsii—ar-maróti vonalon.

455	809	1135	704	ind.	LÉVA	érk.	843	316	755
7708	7702	7704	7706	állomások:			7701	7711	7713
sz. vonat	sz. vonat	sz. vonat	sz. vonat				sz. vonat	sz. vonat	sz. vonat
550	840	254	734	U	Garamkovácsi . .	△	811	212	650
557	846	301	740		Kovácsmocsár (f. m. h.)		749	204	642
617	906	321	800		Valkócs		738	140	619
627	916	331	810		Perlep		724	133	603
637	926	341	818		Ar.-maróti megálló		727	106	546
642	930	346	824		Petőtelep (m. r. h.)		718	102	542
650	938	351	832	∇	Aranyosmarót . .	∩	712	1280	520

* A 7708. sz. vonal csak minden hétfőn, ha ez ünnepnapra esik, akkor keddén és az aranyosmaróti országos vásároknál napján közlekedik. Ezen vonathoz csatlakozó 4286. sz. tehervonat Léváról említett napokon III. oszt. személyszállítással közlekedik.

A Japánok gyakorlati érzéke

azonnal felismerte az új gummisarok számos előnyeit!



Japán lovátördő
Ferdére taposás, kisiklás, faramtság, az idegek rázkódtatása kizárva! Bersonművek Budapest, VII.

FRITZELAKK NUMATA

a legjobb padlófesték zománclakkfesték házi használatra. " bufornak ajtónak síb.

Egy eszetvonással színt és fényt ad.

TARTÓS! ELEGÁNS! KIDÓSI!
Használatban a LEGOLCSÓBB!

Vásárlásnál ügyeljen a törvényesen védett névre és etikettre; minden más csomagolást utasítson vissza!

Kapható: STERN JÓZSEF festékkereskedésében, LÉVÁN.

Pigler

Ruhákat fest és tisztít
Gallérokat vasal

Léva
Klapka-utca 22.

Mit kiabál?

hiszen mindenki tudja már, hogy a

MÁGNÁS

CIPŐKRÉM
Minősége kitűnő puhít, tisztít, fényesít.

Gyártja: HERCZEG és GEIGER
csász. és kir. udvari szállító Budapest.
KAPHATÓ MINDENÜTT.

Kiadó lakás.

Léván, Ladányi utca 16. számú házban
3 szobás lakás és 4 szobás lakás.
mosókonyhával és hozzátartozó mellék-
helyiségekkel Augusztus 1-től kiadó.
özv. Tonhaiser Józsefné.

Eladó ingatlanok.

Néh. NYITRAY FERENC
örökösei tulajdonát képező
összes ingatlanok egyen-
kint és részletekben is
eladók. Bővebb felvilágosítást ad Dr. K MOSKÓ
BÉLA ügyvéd, LÉVÁN.

Kiadó lakás.

Léván, Galamb utca 3. számú házban
5 szoba, fürdőszoba és mellékhelyisé-
gekből álló uri lakás folyó évi
augusztus 1-től kiadó.
Ezen lakás irodahelyiségül és lakásul
is alkalmas. — Bővebb felvilágosítás
Sztehlik Istvan ny. áll. honvéd száza-
dosnál, Besztercebányán szerezhető.

Köhögés

rekedtség, katarut és elnyalkodás,
görcs és hörghurut ellen ne vásá-
roljon mást, mint a finomizű

Kaiser-
féle **Mell Caramellet**
a „Három fenyő“-vel

6050 drb. orvosok és magáno-
soktól származó bizonyít-
vány igazolja a biztos
eredményt. Csomagokban 20 és 40
fill. Dozokban 60 fillér. Kapható:
Dezseri Bolemann és Medveczky
Sándor gyógyszerárában, valamint
Knapp Ignác drogériájában

L é v á n.

Valóban

"Zorgnyabin"

segít a
nagyszerű és
utólérhetetlen
Rovar
ölő



„Vásárolják csak üvegekben“.

K a p h a t ó

Léván:
Engel József és fia
Kern testvérek
Knapp Ignác
Pollák Kálmán
Heksch Ilés
Kertész Lajos

Ipolyságon:
Dombo K. u. Brack I.
Berczeller M.
Ivots Andor
Csóka József
Weinberger Mór

Ujbányán:
Czervinka M.
Heinrich Ede
Verebélyen:
Czirok István
Erdei József

Pollák Zsigmond
Rosenzweig Bertalan
Zsarnócán:
Fűszek Győző
Veichher Izidor

KNAPP DÁVID

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára

Telefon szám: 33.

L É V Á N.

Telefon szám: 33.

Piactéren, nagy kiterjedésű gépraktárom céljára épült
házamban nagy választéku

állandó gépkiállítás van berendezve.

Hazai gyártmányu gépek:

Világbiru „RAPID“ lánczos kutak. „Alfa Separator“ tej és
vajgazdasági gépek. — Legjobb minőségű takarmánykamrák
elkészítése és felállítása jutányos árakban. — Hofherr és
Schrantz-féle gözcséplő készletek, Ganz-féle motorok minden
nagyságban, valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.

A Budapesti Asztalos
Ipartestület védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK

és szövetkezet

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja,
Budapest, VIII., József-körut 28. (Bérmocsis-utca
sarkán) Budapest, VIII. kerület Üllői-ut 18.,

á l l a n d ó

lakásberendezési kiállítása

nyitva reggel nyolcz órától este nyolcz óráig.

Eléptidij nincsen.



SZÁMITSA KI
AZ UJJAIN

hogy milyen előnnyel jár Önre, ha
KERN TESTVÉREK
fűszer-, gyarmatáru és
vasnagykereskedésében
vásárol be.